Bentiaraq Ottosen EM 2026/403-1

Atassut 12. November 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at indføre en ordning, hvorefter patienter straks henvises til at blive undersøgt på Rigshospitalet, hvis der opstår mistanke om kræftsygdom.

(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Atassut støtter, at borgere, hvor der er mistanke om kræft, hurtigst muligt får mulighed for at blive undersøgt og modtage den nødvendige hjælp.

Grønland er et stort og geografisk vidtstrakt land, og som vi oplever i øjeblikket, er der store udfordringer med den luftbårne trafik.

Jeg vil særligt fremhæve de trafikale udfordringer i Nordgrønland og Østgrønland, hvor transportmulighederne ofte er begrænsede. På trods af disse udfordringer skal vi være forberedte og sikre, at borgere får mulighed for at blive undersøgt hurtigst muligt, især når der er mistanke om kræft.

Atassut tager udgangspunkt i forslagsstillerens budskab og støtter derfor forslaget.

Fra Atassuts side ønsker vi samtidig at få klarhed over, om Naalakkersuisoq på sundhedsområdet er bundet af de allerede indgåede økonomiske aftaler på 200 mio. kr. i forbindelse med sundhedsaftalen med den danske regering. Vi ønsker at vide, om der inden for disse rammer er begrænsninger for Naalakkersuisoqs muligheder for at handle.

Vi spørger, fordi vi alene har fået fremlagt et skriftligt forhandlingsgrundlag på 5 mio. kr. i forbindelse med sundhedsforhandlingerne mellem de fem partier her i landet.

Vi vil understrege, at et så omfattende og landsdækkende problem ikke kan løses alene ved at fordele 20 mio. kr. mellem de fem partier.

Vi ved samtidig, at det centrale sundhedsvæsen med Dronning Ingrids Hospital i Nuuk allerede står over for betydelige udfordringer. Dertil kommer, at sager om mistanke om kræft i dag i høj grad behandles og afgøres gennem Dronning Ingrids Hospital, og at sagerne kan ende med at blive sendt frem og tilbage i systemet. Dette skaber yderligere udfordringer og forsinkelser.

Derfor opfordrer vi Naalakkersuisut og samtlige partier til at arbejde for de forbedringer, som forslagsstilleren efterspørger, så borgernes muligheder for hurtig udredning bliver bedre.

Grønland kan ikke sammenlignes direkte med andre lande. Vejrforholdene og de geografiske afstande gør transporten vanskelig, og vi oplever, at flere borgere med helbredsmæssige problemer må vente på at blive undersøgt. Det er en situation, vi er nødt til at finde løsninger på.

Atassut vil derfor aktivt bidrage til arbejdet med at forbedre forholdene.

Som tidligere nævnt støtter Atassut forslaget. Vi ønsker endnu en gang at understrege, at det er afgørende, at borgere, der er syge, og især borgere med mistanke om kræft, får mulighed for at blive undersøgt hurtigst muligt.

Et af de vigtigste mål i Atassuts sundhedspolitik er at sikre, at alle borgere har lige adgang til en god sundhedsbetjening, hvor hjælpen gives rettidigt og med udgangspunkt i den enkelte borgers behov.

I den forbindelse er det også vigtigt at fremhæve sundhedsaftalen fra 2023, som indeholder en række forskellige politiske løsninger og initiativer på sundhedsområdet. Aftalen indeholder flere konkrete målsætninger, som også stemmer overens med Atassuts politiske prioriteter. Derfor mener vi, at Naalakkersuisut skal tage arbejdet med aftalen alvorligt og sikre, at de aftalte initiativer bliver gennemført.

Når der er mistanke om kræft, kan lang ventetid skabe stor utryghed og bekymring – både for den enkelte borger og for de pårørende. Det er derfor afgørende, at Naalakkersuisut etablerer en ordning, som sikrer en hurtig og effektiv udredning.

Vi mener, at vores budskaber og opfordringer skal tages alvorligt, og at der skal handles på dem.

Atassut mener, at den nuværende organisering af sundhedsvæsenet på dette område skal forbedres. Derfor opfordrer vi til, at der arbejdes videre med at gennemføre den sundhedsaftale, som fire partier indtil nu har underskrevet, og som fortsat er gældende.

Vi er bekendt med, at aftalen indeholder bestemmelser og arbejdsgange, som skal sikre en bedre håndtering af kræftforløb – både når der er konstateret kræft, og når der er mistanke om sygdommen. Disse intentioner og aftaler skal naturligvis føres ud i livet.

Atassut står fortsat bag sundhedsaftalen fra 2023 og mener, at den skal gennemføres. Aftalen indeholder væsentlige initiativer, der har til formål at løse de store udfordringer på sundhedsområdet.

Vi fastholder derfor de politiske aftaler, der allerede er indgået, og opfordrer Naalakkersuisut til at sikre, at de bliver omsat til konkret handling.

Atassut støtter således forslagets indhold og vil medvirke til, at borgere med mistanke om kræft hurtigst muligt kan blive henvist til undersøgelse på Rigshospitalet, uden unødige forsinkelser og omveje i systemet.

Atassut mener, at vi skal anvende de bedst mulige muligheder for at redde liv, sikre tidlig diagnosticering og give patienterne den bedst mulige og mest trygge behandling.

Atassut sætter mennesket i centrum. Sundhed, omsorg og hurtig hjælp skal være udgangspunktet for vores sundhedsvæsen. Det er mennesket, der skal være i centrum – ikke systemet.

Med disse bemærkninger støtter Atassut forslagsstillerens forslag og indstiller, at forslaget henvises til behandling i Sundheds- og Familieudvalget.